

Nr 3 A.

Godkänd av första kammaren den 5 maj 1928.

Godkänd av andra kammaren den 5 maj 1928.

Riksdagens skrivelse till Konungen angående vissa anslag för budgetåret 1928—1929 under riksstatens tredje huvudtitel jämte i ämnet väckta motioner.

(Statsutskottets utlåtanden nr 3, 29 och 81 samt memorial nr 43.)

Till KONUNGEN.

Uti den till riksdagen avlåtna, den 4 januari 1928 dagtecknade propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov för budgetåret 1928—1929 har Eders Kungl. Maj:t under tredje huvudtiteln, innefattande anslagen till utrikesdepartementet, föreslagit riksdagen bl. a. att i avbidan på den proposition i nedannämnda ämnen, som kunde varda riksdagen förelagd, under samma huvudtitel för budgetåret 1928—1929 beräkna *dels* under grupp *A. Departementet* till ordinarie anslag ett belopp av 528,000 kronor och till extra anslag ett belopp av 30,000 kronor, *dels ock* under grupp *B. Sveriges representation i utlandet* till ordinarie anslag ett belopp av 2,401,800 kronor och till extra anslag ett belopp av 645,000 kronor.

Sedermera har Eders Kungl. Maj:t uti en den 3 februari 1928 dagtecknad, till riksdagen avlåten proposition (nr 50), under återopande av det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden för samma dag, gjort framställning om anslag för budgetåret 1928—1929 för ovan angivna ändamål.

A. Departementet.

1:o) Riksdagen får anmäla, att riksdagen i enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag i riksstaten för budgetåret 1928—1929 upptagit ordinarie anslaget till departementschefen, ministern för utrikes ärendena, med oförändrat belopp, 40,000 kronor.

2:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 1 av det vid propositionen nr 50 fogade statsrådsprotokollet) att

dels bestämma antalet ordinarie befattningar i utrikesdepartementet på följande sätt:

Befattningshavare.

A. Diplomatisk eller konsulär personal.

	Lönegrad.
1 sändebud tjänstgörande såsom kabinettssekreterare	A 3
4 avdelningschefer	A 2
7 byråchefer	B 30
7 förste sekreterare	B 26
6 andre sekreterare	B 21
3 förste kanslister eller kanslister	B 16
	eller B 12

B. Övrig personal.

	Lönegrad.
1 kamrerare	B 26
1 förste arkivarie	B 24
1 andre arkivarie	B 21
6 kansliskrivare	B 11
1 förste expeditionsvakt	B 7
8 kanslibiträden	B 7
9 expeditionsvakter	B 5

dels besluta att å övergångsstat för utrikesdepartementet skola från och med den 1 juli 1928 uppföras följande befattningar, nämligen:

A. Diplomatisk och konsulär personal.

	Lönegrad.
1 legationsråd	B 30
1 förste legationssekreterare	B 26
1 byråsekreterare	B 21

B. Övrig personal.

	Lönegrad.
1 kansliråd, tjänstgörande såsom chef för arkivet	B 30
1 förste arkivarie	B 24
1 andre arkivarie	B 21
1 portvakt	B 5

dels godkänna följande ordinarie stater för utrikesdepartementet, att tillämpas från och med den 1 juli 1928.

A. Ordinarie avlöningsstat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	kronor 386,600
Arvode till speciellt sakkunnig i folkrätt	» 8,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., förslagsanslag	» 66,800

Summa kronor 461,400

Anm. Kabinettssekreteraren må äga att såsom bidrag till representationskostnader åtnjuta ett årligt belopp av 3,000 kronor, att utbetalas i den ordning, som beträffande lön är stadgat.

B. Övergångsstat.

Avlöningar, förslagsanslag kronor 49,900

dels höja det *ordinarie* förslagsanslaget till departementet
 nu kronor 488,000
 med » 23,300
 till » 511,300.

Jämlikt bemyndigande av Eders Kungl. Maj:t den 7 oktober 1927 hava tillkallats sakkunniga för verkställande av vissa utredningar i fråga om utrikesförvaltningens organisation. Dessa sakkunniga hava framlagt resultatet av sitt arbete dels i ett gemensamt utlåtande av envoyéen Höjer och dåvarande kabinettssekreteraren Sjöborg, dels i ett utlåtande av statssekreteraren Bergendal, i vars yrkande och allmänna motivering riksdagsmannen N. A. Nilsson instämt. Såsom framgår av nämnda utlåtanden, äro samtliga sakkunniga på anförda skäl ense därom, att den nuvarande, efter geografiska områden bestämda byråindelning å den politiska och handelspolitiska avdelningen bör ersättas med en indelning efter ärendenas sakliga innebörd.

Däremot hava de sakkunniga, på sätt här nedan närmare omförmäles, stannat i skilda meningar beträffande den lämpligaste anordningen för handläggningen av handelspolitiska frågor, särskilt handelstraktatärenden.

Riksdagen vill till en början erinra om, att den åren 1919 och 1921 beslutade omorganisationen av utrikesförvaltningen utgick från förutsättningen, att huvuduppgiften för vår utrikespolitik vore att befordra landets handels- och näringsintressen. Med hänsyn härtill genomfördes i fråga om utrikesrepresentationen en gemensam diplomatisk och konsulär karriär med i möjligaste mån likartad och allsidig utbildning av tjänstemännen, varigenom ej blott de konsulära utan i lika grad även de diplomatiska tjänstemännen skulle bli skickade att tillvarataga de kommersiella intressena. Beträffande utrikesdepartementet upphävdes den förutvarande skilda handläggningen av diplomatiska och konsulära ärenden, i det att bådadera hänfördes till en och samma avdelning i departementet, den politiska och handelspolitiska avdelningen. För det kommersiella informationsväsendet inrättades emellertid därjämte på extra stat en särskild avdelning, den speciella handelsavdelningen.

Bland de tillkallade sakkunniga hava herrar Höjer och Sjöborg förordat bibehållande av den nuvarande organisationen med en gemensam politisk och

handelspolitisk avdelning, varvid såsom ett alternativ ifrågasatts den speciella handelsavdelningens inordnande i den politiska och handelspolitiska avdelningen såsom en särskild byrå därstädes. Till nämnda alternativ ansluter sig även kommerskollegium i motiveringen till sitt utlåtande, ehuru kollegium av hänsyn till vissa näringsorganisationers yttranden icke ansett sig böra avstyrka en annan lösning av organisationsfrågan, i enlighet med det förslag, som inom de sakkunniga framlagts av herrar Bergendal och Nilsson. Enligt detta förslag skulle en återgång ske till den före år 1919 tillämpade organisationen och de politiska och handelspolitiska ärendena åter handläggas på skilda avdelningar, den politiska avdelningen, med två byråer, och handelsavdelningen, likaledes med två byråer, varav den ena motsvarande den hittillsvarande speciella handelsavdelningen. Denna anordning har tillstyrkts av i ärendet hörda näringsorganisationer. Departementschefen har anslutit sig till samma mening.

Ehuru riksdagen icke kunnat finna annat, än att den av departementschefen förordade organisationen av utrikesdepartementet måste anses väl rikligt tillmätt, har riksdagen dock, efter övervägande av de olika möjligheter, som kunna tänkas för ernående av en beskärning av ifrågavarande organisation och minskning av antalet avdelningar inom departementet, icke ansett sig kunna vidtaga någon ändring i Eders Kungl. Maj:ts förslag, när härigenom betydande olägenheter ur organisatorisk synpunkt skulle uppstå. Då riksdagen alltså ansett sig böra godkänna Eders Kungl. Maj:ts förslag om inrättande av en särskild handelsavdelning på ordinarie stat, har detta skett jämväl med hänsyn till vad de i ärendet hörda näringsorganisationerna anfört till förmån för den föreslagna organisationen.

Riksdagen har icke funnit anledning framställa någon erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag till organisation av de olika avdelningarna ävensom till förlänande åt pressbyrån av en mera självständig ställning än hittills.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen, med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag,

dels bestämt antalet ordinarie befattningar i utrikesdepartementet på följande sätt:

Befattningshavare.

A. Diplomatsk eller konsulär personal.

	Lönegrad.
1 sändebud tjänstgörande såsom kabinetssekreterare	A 3
4 avdelningschefer	A 2
7 byråchefer	B 30
7 förste sekreterare	B 26
6 andre sekreterare	B 21
3 förste kanlister eller kanslister	B 16
	eller B 12

B. Övrig personal.

	Lönegrad.
1 kamrerare	B 26
1 förste arkivarie	B 24
1 andre arkivarie	B 21
6 kansliskrivare	B 11
1 förste expeditionsvakt	B 7
8 kanslibiträden	B 7
9 expeditionsvakter	B 5

dels beslutat att å övergångsstat för utrikesdepartementet skola från och med den 1 juli 1928 uppföras följande befattningar, nämligen:

A. Diplomatisk och konsulär personal.

	Lönegrad.
1 legationsråd	B 30
1 förste legationssekreterare	B 26
1 byråsekreterare	B 21

B. Övrig personal.

	Lönegrad.
1 kansliråd, tjänstgörande såsom chef för arkivet	B 30
1 förste arkivarie	B 24
1 andre arkivarie	B 21
1 portvakt	B 5

dels godkänt följande ordinarie stater för utrikesdepartementet, att tillämpas från och med den 1 juli 1928.

A. Ordinarie avlöningsstat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	kronor 386,600
Arvode till speciellt sakkunnig i folkrätt	» 8,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., förslagsanslag	» 66,800
Summa kronor	461,400.

Anm. Kabinettssekreteraren må äga att såsom bidrag till representationskostnader åtnjuta ett årligt belopp av 3,000 kronor, att utbetalas i den ordning, som beträffande lön är stadgat.

B. Övergångsstat.

Avlöningar, förslagsanslag	kronor 49,900
----------------------------------	---------------

dels ock höjt det ordinarie förslagsanslaget till departementet, nu 488,000 kronor, med 23,300 kronor till 511,300 kronor.

B. Sveriges representation i utlandet.

3:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 2 av det vid propositionen nr 50 fogade statsrådsprotokollet) att

dels bestämma antalet befattningshavare å ordinarie stat för beskickningar och konsulat på nedanstående sätt:

Befattningshavare å ordinarie stat för beskickningar och konsulat.

	Lönegrad
11 sändebud	A 3
8 sändebud	A 2
7 generalkonsuler	A 2
6 legationsråd	B 30
6 konsuler	B 30
4 förste legationssekreterare	B 26
8 vicekonsuler	B 26
3 andre legationssekreterare	B 21
3 andre vicekonsuler	B 21
17 förste kanslister eller kanslister	B 16
	eller B 12

dels godkänna följande stat för beskickningar och konsulat, att tillämpas från och med den 1 juli 1928:

Stat för avlöning utom ortstillägg.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	kronor 801,600
Vikariatsersättningar samt lönefyllnad till vissa konsulsbefattningar, förslagsanslag	» 18,000
Expektansarvoden, förslagsanslag	» 75,000
	Summa kronor 894,600

dels godkänna följande stat för ortstillägg, att tillämpas från och med den 1 juli 1928:

Stat för ortstillägg.

Belgien.

Bryssel:

Sändebud	kronor 5,000
--------------------	--------------

Danmark och Island.

Köpenhamn:

Sändebud	» 10,800
Förste legationssekreterare	» 2,000
Vicekonsul	» 2,000
Kanslist	» —

Estland.

Reval:

Konsul.....	kronor	6,600
-------------	--------	-------

Finland.

Helsingfors:

Sändebud.....	»	10,800
---------------	---	--------

Förste legationssekreterare.....	»	2,000
----------------------------------	---	-------

Vicekonsul (alternativt med placering i Ryssland).....	»	2,000
--	---	-------

Frankrike.

Paris:

Sändebud.....	»	30,600
---------------	---	--------

Legationsråd.....	»	6,100
-------------------	---	-------

Kanslist.....	»	1,900
---------------	---	-------

Rouen:

Konsul.....	»	5,100
-------------	---	-------

Italien, Grekland.

Rom:

Sändebud.....	»	5,800
---------------	---	-------

Nederländerna.

Haag:

Sändebud.....	»	17,400
---------------	---	--------

Legationssekreterare.....	»	3,800
---------------------------	---	-------

Rotterdam:

Vicekonsul.....	»	3,800
-----------------	---	-------

Norge.

Oslo:

Sändebud.....	»	10,800
---------------	---	--------

Förste legationssekreterare.....	»	2,000
----------------------------------	---	-------

Ryssland.

Moskva:

Sändebud.....	»	30,600
---------------	---	--------

Legationsråd.....	»	6,600
-------------------	---	-------

Kanslist.....	»	2,000
---------------	---	-------

Leningrad:

Konsul.....	»	8,100
-------------	---	-------

Schweiz.

Bern:

Sändebud.....	»	13,800
---------------	---	--------

Spanien, Portugal.

Madrid:

Sändebud.....	»	9,000
---------------	---	-------

Kanslist.....	»	1,900
---------------	---	-------

Storbritannien och Irland.

London:

Sändebud.....	kronor	45,000
Legationsråd.....	»	6,600
Legationssekreterare (alternativt med placering vid beskickningen i Paris).....	»	4,800
Kanslist.....	»	2,000
Generalkonsul.....	»	14,400
Vicekonsul.....	»	3,800
Andre vicekonsul (alternativt med placering på Irland).....	»	3,800
Kanslist.....	»	2,000

Turkiet, Bulgarien.

Konstantinopel:

Sändebud.....	»	9,000
---------------	---	-------

Tyska riket.

Berlin:

Sändebud.....	»	23,400
Legationsråd.....	»	5,100
Legationssekreterare (alternativt med placering vid beskickningen i Bern).....	»	3,800
Kanslist.....	»	1,800

Hamburg:

Generalkonsul.....	»	7,400
Vicekonsul.....	»	3,300

Lübeck:

Konsul.....	»	4,100
-------------	---	-------

Österrike, Ungern, Serbokroatoslovenska staten.

Wien:

Sändebud.....	»	13,800
---------------	---	--------

Britiska Sydafrika.

Kapstaden:

Generalkonsul.....	»	11,400
--------------------	---	--------

Britiska Nordamerika.

Montreal:

Generalkonsul.....	»	16,400
Kanslist.....	»	4,500

Förenta Staterna.

Washington.

Sändebud.....	»	35,000
Legationsråd.....	»	7,600
Kanslist.....	»	4,500

New York:

Generalkonsul.....	»	18,400
--------------------	---	--------

Vicekonsul.....	kronor	6,800
Andre vicekonsul.....	»	5,000
Kanslist.....	»	4,500
<i>Chicago:</i>		
Konsul.....	»	12,100
Kanslist.....	»	4,500
<i>Minneapolis:</i>		
Vicekonsul.....	»	6,800
<i>Omaha:</i>		
Vicekonsul.....	»	6,800
<i>San Francisco:</i>		
Konsul.....	»	12,100
Kanslist.....	»	4,500
<i>Mexico, Centralamerika, Väst-Indien, Övre Sydamerika.</i>		
<i>Mexico:</i>		
Sändebud.....	»	22,400
Kanslist.....	»	4,500 ¹
<i>Argentina, Chile, Uruguay, Paraguay.</i>		
<i>Buenos Aires:</i>		
Sändebud.....	»	36,000
Kanslist.....	»	4,500 ¹
<i>Brasilien.</i>		
<i>Rio de Janeiro:</i>		
Sändebud.....	»	30,000
Kanslist.....	»	4,500 ¹
<i>Japan, Kina.</i>		
<i>Tokio:</i>		
Sändebud.....	»	30,000
Legationssekreterare.....	»	6,600
Kanslist.....	»	4,500 ¹
<i>Peking:</i>		
Legationsråd.....	»	12,000
<i>Shanghai:</i>		
Generalkonsul.....	»	19,400
Vicekonsul.....	»	6,600
<i>Brittiska Australien.</i>		
<i>Sydney:</i>		
Generalkonsul.....	»	14,400
Kanslist.....	»	4,500
		Summa ortstillägg kronor 715,400
Tillägg till ortstillägg åt vissa kanslister.....	»	4,000
		Summa kronor 719,400.

¹ Ytterligare 1,000 kronor om kanslisten äger tillräcklig kännedom i landets språk.

Anm. 1. Sändebuden i Bryssel, Köpenhamn, Helsingfors, Paris, Rom, Oslo, Madrid, London, Konstantinopel, Berlin och Washington samt generalkonsuln i Hamburg åtnjuta fri bostad.

Dessutom utgår till nu nämnda tjänstemän ersättning för uppvärmning och belysning av vederbörande beskicknings- resp. konsulathus med följande belopp, nämligen

1,500	kronor	för	sändebudet	i	Bryssel,
1,500	»	»	»	»	Köpenhamn,
4,000	»	»	»	»	Helsingfors,
4,000	»	»	»	»	Paris,
1,200	»	»	»	»	Rom,
2,400	»	»	»	»	Oslo,
2,000	»	»	»	»	Madrid,
3,000	»	»	»	»	London,
2,000	»	»	»	»	Konstantinopel,
4,000	»	»	»	»	Berlin,
3,000	»	»	»	»	Washington,
1,600	»	»	»	»	generalkonsuln i Hamburg,

varjämte 5,000 kronor för enahanda ändamål avses för statens fastighet i Leningrad.

Anm. 2. Ortstillägg för beskickningschef, som icke åtnjuter fri bostad, samt för generalkonsuln i Shanghai avser även kostnaden för kanslilokal.

dels medgiva Eders Kungl. Maj:t att göra omflyttningar av befattningar i lönegraderna B 30, B 26 och B 21 mellan de i staten för ortstillägg angivna platser, då så må befinnas påkallat i sammanhang med befordringar eller då eljest synnerliga skäl tala därför, ävensom i samband härmed inom ramen för de i sagda stat angivna ortstilläggsbelopp göra de jämkningar i de fastställda ortstilläggen, som må betingas av dylik omflyttning,

dels ock sänka det *ordinarie* förslagsanslaget beskickningar och konsulat, nu 1,625,800 kronor, med 11,800 kronor till 1,614,000 kronor.

Uti en inom riksdagen väckt motion (nr II: 431) har vidare hemställts, att riksdagen måtte besluta bibehållande av svenska beskickningen i Bukarest och anslå härför erforderliga medel.

Departementschefen har betonat, att vid prövningen av de skilda utlandsorgans relativa betydelse i olika hänseenden, under samtidigt hänsynstagande till kostnadssynpunkten, en avgörande vikt borde fästas vid frågan, i vad mån viss post ansåges vara av direkt gagn för svenska intressen. En diplomatisk eller konsulär *observationspost* i ett land, vars utrikespolitiska förhållanden — ehuru väl utvecklingen av desamma i och för sig kunde erbjuda det största intresse — icke för vårt land kunde förväntas få någon större betydelse, syntes sålunda knappast vara motiverad, därest icke samtidigt våra näringsintres-

sen eller behov av skydd för svenska undersåtars liv och egendom påkallade befattningens upprätthållande.

Det borde särskilt framhållas, att enligt grunderna för 1919 och 1921 års omorganisation *hela* den yttre representationen hade som en väsentlig huvuduppgift att befordra vårt lands handels- och näringsintressen. Detta kom bl. a. till uttryck i den då genomförda principen om en gemensam diplomatisk och konsulär karriär med i möjligaste mån likartad och allsidig utbildning av tjänstemännen. Det vore uppenbart, att till följd härav frågan, huruvida de skilda utlandsrepresentanterna borde hava diplomatisk eller konsulär ställning, i stort sett måste göras beroende av lämpligheten, varvid olika faktorer och framför allt de speciella förhållandena i anställningslandet spelade in. Så var det huvudsakligen på grund av vissa praktiska skäl, som de representanter å extra stat, som efter världskriget anställdes i vissa europeiska stater, förlänades diplomatisk i stället för konsulär ställning. Efter verkställd undersökning rörande det nuvarande läget hade departementschefen icke funnit sig äga anledning att föreslå ändring härutinnan, men vore det givetvis av vikt att vid tillsättande av poster, vilkas innehavare borde äga särskilda kvalifikationer för främjande av landets handelsintressen, tillsåges, att behöriga krav i detta hänseende fylldes. I de fall, då våra kommersiella förbindelser väsentligen motiverat vår representation i ett visst land, borde därför enhanda fordringar i fråga om praktisk utbildning och intresseriktning ställas på diplomatisk funktionär som på konsul; och vid fråga om befordran till sådan post borde de båda linjerna inom karriären i verkligheten anses likställda. I anknytning härtill har departementschefen framhållit, att för bevakandet av Sveriges intressen i utlandet mycket borde vara att vinna genom ett noggrant urval av lämpliga innehavare av de *olönade* konsulära posterna, varvid företräde syntes böra givas åt svensktalande personer. Då denna fråga vore av stor betydelse för vinnande av största möjliga effektivitet inom utrikesförvaltningen, hade densamma ägnats särskild uppmärksamhet.

Beträffande därefter de särskilda beskickningarna och konsulaten har departementschefen först till behandling upptagit *beskickningarna i Bryssel och Haag*. I anledning av väckt fråga om sammanslagning av dessa beskickningar har departementschefen framhållit, att det visserligen icke syntes uteslutet, att en återgång till den tidigare anordningen med en för Belgien och Nederländerna gemensam minister i en framtid kunde visa sig motiverad, men att tillräckliga skäl för en sådan åtgärd icke för närvarande förelåge. Därvid har departementschefen erinrat om att vår minister i Haag plägar användas såsom Sveriges ombud vid där ofta förekommande internationella konferenser, särskilt på den mellanfolkliga rättens område, och vore i tillfälle att hålla vårt land i ständig kontakt med det därstädes pågående internationella rättsarbetet i övrigt.

I fråga om *beskickningen i Rom* har föreslagits, att ministern därstädes i samband med indragning av beskickningsposten i Bukarest skulle ackrediteras jämväl i Athén.

Då ett bibehållande av det lönade *konsulatet i Korvo* icke ansetts vara motiverat av kommersiella skäl, har departementschefen förordat indragning av detta konsulat.

Rörande *beskickningen i Bern, Wien och Budapest* har departementschefen erinrat om att Eders Kungl. Maj:t i proposition nr 160 av år 1924 upptagit ett av 1923 års besparingskommitté framlagt förslag om indragning av den dåvarande ministerposten i Wien och Budapest samt ministerns i Bern ackreditering jämväl i nämnda tvenne huvudstäder, samt att riksdagen beslöt en sammanslagning av sagda beskickningar samt överlät åt Eders Kungl. Maj:t att bestämma, huruvida beskickningschefen borde vara placerad i Bern eller Wien. Samtidigt ersattes den för de bägge beskickningarna gemensamme förste legationssekreteraren med ett legationsråd. Enligt Eders Kungl. Maj:ts beslut hade den för de tre länderna gemensamma ministern sedan den 1 oktober 1924, då sammanslagningen trädde i kraft, varit bosatt i Bern, under det legationsrådet — i överensstämmelse med det av riksdagen uttalade önskemålet, att en diplomatisk tjänsteman ständigt borde finnas till hands å bägge orterna — varit fast placerad i Wien och, fränsett den tid ministern vistats i Österrike och Ungern, anmäld såsom *chargé d'affaires a. i.* i nämnda länder.

De under punkt 2 här ovan omförmälda sakkunniga hava förordat ett återupprättande av beskickningsposten i Wien och detta förslag har tillstyrkts av bl. a. kommerskollegium. Departementschefen har i ärendet anfört följande:

»I likhet med de sakkunnige, Kommerskollegium och de i frågan hörda näringsorganisationerna anser jag ett återupprättande av ministerposten i Wien vara väl motiverat. Det synes mig sålunda först och främst mindre riktigt, att ministerns i Bern befattning med tvenne av de till hans verksamhetsområde hörande länderna är av övervägande nominell natur. Med hänsyn till den alltmera ökade omfattningen av de uppdrag i samband med Nationernas förbunds verksamhet, för vilka ministern anlitas och säkerligen också i fortsättningen kommer att anlitas, kan emellertid med den nuvarande ordningen ingen ändring i detta missförhållande ske. Vidare synes mig vad de sakkunnige anfört om Wiens betydelse ur ekonomisk, politisk och kulturell synpunkt såsom säte för en självständig ministerpost vara tungt vägande. Vid frågans prövning har jag vidare tagit i betraktande, att den föreslagna förändringen, enligt vad utredningen härom utvisar, komme att medföra endast en relativt obetydlig merkostnad.

I likhet med vad de sakkunnige förordat anser jag vidare att, utom Österrike och Ungern, jämväl Jugoslavien bör ingå i ministerns verksamhetsområde. Däremot finner jag mig ej kunna biträda herr Nilssons förslag att akkreditera ifrågavarande sändebud i ytterligare ett land, Bulgarien, varigenom hans verksamhetsområde skulle erhålla ett enligt min uppfattning alltför stort omfång.

Ett förverkligande av det föreliggande förslaget skulle innebära upprättande inom utrikesrepresentationen av ytterligare en tjänst i lönegraden A 2 under det samtidigt en legationsrådstjänst i graden B 30 komme att försvinna ur staten. Ehuru ortstillägget för ministern i Wien under tiden före 1924 års riksdagsbeslut var i staten uppfört med 16,800 kronor, anser jag mig ej böra föreslå att, i händelse av befattningens upprättande, denna löneförmån sättes högre än för ministern i Bern eller 13,800 kronor.

Med avseende å den från vissa näringsorganisationers sida väckta tanken, att ministern i Schweiz på grund av sina omfattande uppdrag i Genève skulle vara bosatt därstädes i stället för i Bern, ehuru fortfarande akkrediterad hos

därvarande regering, vill jag omnämna, att en sådan anordning för närvarande icke tillämpas av någon stat och av hänsyn till den schweiziska regeringen näppeligen lär kunna ifrågakomma.»

I fråga om *beskickningen i Konstantinopel* har departementschefen, som avstyrkt att Bulgarien skulle hänföras till den ifrågasatta nya ministerpostens i Wien verksamhetsområde i stället för såsom nu till ministerns i Konstantinopels, framhållit, att med hänsyn till den relativa obetydligheten av våra intressen i Bulgarien dessa syntes kunna på ett tillfredsställande sätt tillvaratas av ministern i Turkiet även i händelse av dennes överflyttande till Angora. Ehuru sistnämnda spörsmål — rörande en ändrad förläggning av vår beskickning i Turkiet — ännu icke befunne sig i det läge, att departementschefen funnit sig äga anledning taga definitiv ställning därtill, hade denna fråga av honom uppmärksamrats och preliminära åtgärder vidtagits för ordnande av beskickningens lokalbehov i Angora för den händelse en förflyttning dit skulle befinnas erforderlig. Vidkommande personalbehovet vid beskickningen i Turkiet har detta berörts vid behandlingen av anslaget till extra biträden och vaktbetjänte vid beskickningar och konsulat.

Beträffande *legationsrådsposten i Peking* har bland förenämnda sakkunniga ifrågasatts, att densamma skulle indragas och tillvaratagandet av våra intressen i Kina i huvudsak överlämnas åt generalkonsulatet i Shanghai. I anledning härav har departementschefen framhållit, att, även om kostnaderna för uppehållande av en ständig diplomatisk representation i Kina vore förhållandevis betydliga, allt fortfarande gällde de skäl, som av riksdagen anfördes mot det för några år sedan framställda förslaget om postens indragning. Med hänsyn härtill och i betraktande av det kulturarbete, som från svenskt håll på skilda områden utförts i Kina, vilket gjorde det betänkligt att i nuvarande läge försvaga skyddet för därvarande svenskers liv och egendom, har departementschefen ansett sig icke kunna förorda en indragning av denna post.

Departementschefen har slutligen ifrågasatt viss vidgad möjlighet för Eders Kungl. Maj:t att verkställa omplacering av tjänster inom utrikesrepresentationen ävensom meddelat, att en ingående och allsidig undersökning komme att verkställas i fråga om nu utgående expektansarvoden.

Ordinarie förslagsanslaget till beskickningar och konsulat, vilket är uppfört i riksstaten för budgetåret 1927—1928 med ett belopp av 1,625,800 kronor, fördelar sig å

dels stat för avlöning utom ortstillägg innefattande följande poster:	
avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	kronor 811,500
vikariatsersättningar samt lönefyllnad till vissa konsulsbefattningar, förslagsanslag	» 18,000
expektansarvoden, förslagsanslag	» 75,000
dels ock stat för ortstillägg	» 717,300
jämte tillägg till ortstillägg åt vissa kanslister	» 4,000

Enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag skulle posten till avlöningar åt ordinarie tjänstemän minskas genom indragning av två befattningar i lönegraden B 30 samt ökas genom upprättande av en sändebudsbefattning i lönegraden A 2. An-

slagsposten har, efter vidtagande av ytterligare ett par jämkningar, av Eders Kungl. Maj:t föreslagits skola för budgetåret 1928—1929 beräknas till sammanlagt 801,600 kronor.

De ifrågasatta organisationsförändringarna medföra vidare i fråga om anslagsposten till ortstillägg dels en minskning med 11,700 kronor, dels en höjning med 13,800 kronor. Därjämte har föreslagits en reglering av ortstillägget för sändebudet i Bryssel, där beskickningshus föreslagits skola inköpas, varjämte bidrag till beskickningsfastighetens uppvärmning och belysning ansetts böra tillerkännas sändebudet med 1,500 kronor för år. I samband härmed har föreslagits en höjning av ersättningen för uppvärmning och belysning av beskickningshuset i Paris från 3,000 kronor till 4,000 kronor.

I samband med detta anslag har riksdagen ansett sig böra till behandling upptaga jämväl frågan om *arvoden och ortstillägg åt viss extra personal i utrikesrepresentationen* (statsrådsprotokollet punkt 3, sid. 71—84).

Från extra förslagsanslaget med denna rubrik bestridas för närvarande avlöningarna åt sändebuden i Riga, Reval och Kovno, Warschau, Prag samt Bukarest, Athén och Belgrad, generalkonsulerna i Calcutta och Batavia samt tre förste legationssekreterare utan fast placering, nu förlagda till beskickningarna i Rom, Buenos Aires och Rio de Janeiro samt Riga, Reval och Kovno, ävensom slutligen kanslisterna vid beskickningen i Warschau och vid generalkonsulaten i Calcutta och Batavia.

I fråga om *beskickningen i Bukarest, Athén och Belgrad* har departementschefen i anledning av ett inom de sakkunniga väckt förslag om indragning av ministerposten i Bukarest och ministerns i Warschau ackreditering därstädes anfört följande:

»Under förutsättning av bifall till härföret — i visst samband med upp rättandet av ministerpost i Wien — förordad omläggning av vår representation i sydöstra Europa och med hänsyn till den observationsverksamhet beträffande förhållandena i Balkanländerna, som jämväl kan i viss utsträckning utövas av vår beskickning i Turkiet och Bulgarien, synes bibehållandet av en självständig ministerpost i Bukarest näppeligen vara tillräckligt motiverat ur väsentligen politisk synpunkt. Om Jugoslavien överflyttas till Wiens beskickningsområde och Grekland lämpligen kan förläggas under beskickningen i Rom, återstår att avgöra, om våra *ekonomiska* förbindelser med Rumänien kunna anses ha utvecklats på det sätt, att enbart detta land må utgöra tillräckligt verksamhetsfält för en minister. Jag kan icke av den föreliggande utredningen finna, att så är förhållandet. Väl förhåller det sig så, att, efter det utredningen avslutats, vissa utrikesdepartementet tillhandakomna upplysningar utvisa en förbättring av utsikterna för våra produkter på den rumänska marknaden, och att, på grund av centralförvaltningens och lokala myndigheters kontroll över utlänningars affärer därstädes, diplomatiskt bistånd ofta kan vara av värde för anknytande av viktigare handelsförbindelser. Men härav synes ej utan vidare följa behovet av en minister på platsen. Tidigare har det ansetts som en avgjord sak, att Rumänien hade sin naturliga placering i en krets av Balkanstater med gemensam svensk beskickning företrädesvis i Konstantinopel. På denna uppfattning vilade 1923 års besparingskommittés förslag om indragning av denna ministerpost, vilket förslag emellertid icke av Kungl. Maj:t framlades för riksdagen på grund av ovissheten

om förhållandenas utveckling inom Balkanstaterna. Vår nuvarande minister i Bukarest är också inne på samma tankegång i ett till mig i ärendet avgivet yttrande. Han avvisar sålunda icke i och för sig tanken på att en i Rumänien ackrediterad minister kunde vara bosatt annorstädes, utan säger, att, när en gång i tiden förhållandena mellan två angivna Balkanländer — varibland här icke avses Rumänien — blivit bättre ordnade, »synes mig den naturliga anordningen vara ett sammansläende under gemensam ledning av beskickningarna i Angora, Athén, Bukarest och Sofia med beskickningschefens placering i Konstantinopel, varigenom man med säkerhet skulle kunna bevara denna gamla beskickningsort».

Utän att ingå i prövning av det ofta hörda påståendet, att »under fullt stadgade förhållanden» det nuvarande Rumänien alltjämt borde, med hänsyn till det lämpligaste ordnandet av vår utrikesrepresentation, hänföras till en viss grupp av Balkanstater, måste även jag i varje fall för det närvarande avvisa tanken på att förlägga detta beskickningsområde under ministern i Konstantinopel. Men därav synes mig icke följa, att Rumänien ej bör kunna sammanslås med annat beskickningsområde. Om härvid beskickningarna i Wien och Warschau helst böra lämnas ur räkningen såsom redan tillräckligt arbetstyngda, synes mig åter herr Bergendals förslag att sammanföra Tjeckoslovakien och Rumänien under en beskickning i Prag vara att förorda så mycket hellre som, enligt vad strax skall beröras, beskickningens uppgifter i det förstnämnda landet icke kunna anses fullt motivera bibehållandet av en minister uteslutande för Tjeckoslovakien.

På sätt även ministern i Prag uttalat sig med avseende å det fall, att dessa båda länder komma att sammanföras under en beskickning, anser jag, att denna bör förläggas till Prag. Behovet av diplomatisk eller konsulär representation i Rumänien med särskild uppgift att följa och hålla ministern underordnad om den politiska och ekonomiska utvecklingen därstädes för att möjliggöra dennes ingripande och bistånd i förekommande fall, torde på ett nog så tillfredsställande sätt kunna tillgodoses utan att särskilda medel härför behöva äskas, exempelvis genom att använda en av de ambulatoriska förste legationssekreterarna. Dessutom är att antaga, att det arbete, som ankommer på ministern inom Tjeckoslovakien, icke blir mera maktpåliggande än att han bör kunna ägna en avsevärd del av sin tid åt befattningen i Rumänien.

Jag finner mig med anledning härav kunna biträda förslaget att, med indragning av beskickningen i Rumänien, sammanföra här ifrågavarande område under beskickningen i Prag.»

Beträffande *beskickningen i Prag* har departementschefen föreslagit, att ministern å denna ort skall ackrediteras jämväl i Rumänien och att alltså ifrågavarande befattning bibehålles.

Rörande slutligen *generalkonsulatet i Calcutta* har departementschefen ansett, att detsamma bör bibehållas.

Till arvoden och ortstillägg till viss extra personal i utrikesrepresentationen har för budgetåret 1928—1929 äskats ett extra förslagsanslag av 211,500 kronor, beräknat på följande sätt:

Arvoden.

Extra personal med fast placering:

3 sändebud	kronor	43,200
2 generalkonsuler	»	28,800
3 kanslistor	»	13,050

Extra personal utan fast placering:

3 förste legationssekreterare kronor 24,372

Ortstillägg.

Personal med fast placering:

Estland, Lettland, Lithauen.

Riga:

Sändebud » 12,000

Polen.

Warschau:

Sändebud » 17,400

Kanslist » 1,900

Tjeckoslovakien, Rumänien.

Prag:

Sändebud » 9,000

Brittiska Indien.

Calcutta:

Generalkonsul » 19,400

Kanslist » 4,500

Nederländska Indien.

Batavia:

Generalkonsul » 19,400

Kanslist » 4,500

Personal utan fast placering:

3 förste legationssekreterare » 14,000

Anm. Ortstilläggen för ovannämnda sändebud och generalkonsuler avse även kostnaderna för kanslilokal.

De av Eders Kungl. Maj:t föreslagna förändringarna i fråga om Sveriges representation i utlandet hava icke givit riksdagen anledning till erinran annat än beträffande ordnandet av dessa förhållanden i Balkanländerna. Riksdagen har nämligen beslutat, att beskickningen i Bukarest, som är uppförd å extra stat, allt fortfarande skall bibehållas. Beskickningschefen synes böra ackrediteras även i Athén. Under punkterna 4 och 6 här nedan hava vidtagits av detta beslut påkallade höjningar i anslagen till arvoden och ortstillägg åt extra personal i utrikesrepresentationen samt till skrivbiträden vid beskickningar och konsulat. Någon jämkning i andra anslag på grund av nämnda beslut synes icke vara erforderlig.

Beträffande nu förevarande ordinarie anslag erfordras icke någon förändring i anslagsberäkningen.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen

dels bestämt antalet befattningshavare å ordinarie stat för beskickningar och konsulat på nedanstående sätt:

Befattningshavare å ordinarie stat för beskickningar och konsulat.

	Lönegrad	
11 sändebud	A	3
8 sändebud	A	2
7 generalkonsuler	A	2
6 legationsråd	B	30
6 konsuler	B	30
4 förste legationssekreterare	B	26
8 vicekonsuler	B	26
3 andre legationssekreterare	B	21
3 andre vicekonsuler	B	21
17 förste kanslister eller kanslister	B	16
	eller B	12

dels godkänt följande stat för beskickningar och konsulat, att tillämpas från och med den 1 juli 1928.

Stat för avlöning utom ortstillägg.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	kronor	801,600
Vikariatsersättningar samt lönefyllnad till vissa konsulsbefattningar, förslagsanslag	»	18,000
Expektansarvoden, förslagsanslag	»	75,000
	Summa kronor	894,600

dels godkänt följande stat för ortstillägg, att tillämpas från och med den 1 juli 1928:

Stat för ortstillägg.*Belgien.*

Bryssel:

Sändebud	kronor	5,000
----------------	--------	-------

Danmark och Island.

Köpenhamn:

Sändebud	»	10,800
Förste legationssekreterare	»	2,000
Vicekonsul	»	2,000
Kanslist	»	—

Estland.

Reval:

Konsul	»	6,600
--------------	---	-------

Finland.

Helsingfors:

Sändebud	»	10,800
Förste legationssekreterare	»	2,000
Vicekonsul (alternativt med placering i Ryssland)	»	2,000

Frankrike.

Paris:

Sändebud	kronor	30,000
Legationsråd	»	6,100
Kanslist	»	1,900

Rouen:

Konsul	»	5,100
--------------	---	-------

Italien.

Rom:

Sändebud	»	5,800
----------------	---	-------

Nederländerna.

Haag:

Sändebud	»	17,400
Legationssekreterare	»	3,800

Rotterdam:

Vicekonsul	»	3,800
------------------	---	-------

Norge.

Oslo:

Sändebud	»	10,800
Förste legationssekreterare	»	2,000

Ryssland.

Moskva:

Sändebud	»	30,600
Legationsråd	»	6,600
Kanslist	»	2,000

Leningrad:

Konsul	»	8,100
--------------	---	-------

Schweiz.

Bern:

Sändebud	»	13,800
----------------	---	--------

Spanien, Portugal.

Madrid:

Sändebud	»	9,000
Kanslist	»	1,900

Storbritannien och Irland.

London:

Sändebud	»	45,000
Legationsråd	»	6,600
Legationssekreterare (alternativt med placering vid beskickningen i Paris)	»	4,800
Kanslist	»	2,000
Generalkonsul	»	14,400
Vicekonsul	»	3,800

Andre vicekonsul (alternativt med placering på Irland)	kronor	3,800
Kanslist	»	2,000
<i>Turkiet, Bulgarien.</i>		
Konstantinopel:		
Sändebud	»	9,000
<i>Tyska riket.</i>		
Berlin:		
Sändebud	»	23,400
Legationsråd	»	5,100
Legationssekreterare (alternativt med placering vid beskickningen i Bern)	»	3,800
Kanslist	»	1,800
Hamburg:		
Generalkonsul	»	7,400
Vicekonsul	»	3,300
Lübeck:		
Konsul	»	4,100
<i>Österrike, Ungern, Serbokroatoslovenska staten.</i>		
Wien:		
Sändebud	»	13,800
<i>Brittiska Sydafrika.</i>		
Kapstaden:		
Generalkonsul	»	11,400
<i>Brittiska Nordamerika.</i>		
Montreal:		
Generalkonsul	»	16,400
Kanslist	»	4,500
<i>Förenta Staterna.</i>		
Washington:		
Sändebud	»	35,000
Legationsråd	»	7,600
Kanslist	»	4,500
New York:		
Generalkonsul	»	18,400
Vicekonsul	»	6,800
Andre vicekonsul	»	5,000
Kanslist	»	4,500
Chicago:		
Konsul	»	12,100
Kanslist	»	4,500
Minneapolis:		
Vicekonsul	»	6,800
Omaha:		
Vicekonsul	»	6,800

San Francisco:	
Konsul	kronor 12,100
Kanslist	» 4,500
<i>Mexico, Centralamerika, Väst-Indien, Övre Sydamerika.</i>	
Mexico:	
Sändebud	» 22,400
Kanslist	» 4,500 ¹
<i>Argentina, Chile, Uruguay, Paraguay.</i>	
Buenos Aires:	
Sändebud	» 36,000
Kanslist	» 4,500 ¹
<i>Brasilien.</i>	
Rio de Janeiro:	
Sändebud	» 30,000
Kanslist	» 4,500 ¹
<i>Japan, Kina.</i>	
Tokio:	
Sändebud	» 30,000
Legationssekreterare	» 6,600
Kanslist	» 4,500 ¹
Peking:	
Legationsråd	» 12,000
Shanghai:	
Generalkonsul	» 19,400
Vicekonsul	» 6,600
<i>Brittiska Australien.</i>	
Sydney:	
Generalkonsul	» 14,400
Kanslist	» 4,500
Summa ortstillägg kronor 715,400	
Tillägg till ortstillägg åt vissa kanslistor	» 4,000
Summa kronor 719,400.	

Anm. 1. Sändebuden i Bryssel, Köpenhamn, Helsingfors, Paris, Rom, Oslo, Madrid, London, Konstantinopel, Berlin och Washington samt generalkonsuln i Hamburg åtnjuta fri bostad.

Dessutom utgår till nu nämnda tjänstemän ersättning för uppvärmning och belysning av vederbörande beskicknings- resp. konsulathus med följande belopp, nämligen

¹ Ytterligare 1,000 kronor om kanslisten äger tillräcklig kännedom i landets språk.

1,500	kronor	för	sändebudet	i	Bryssel,
1,500	»	»	»	»	Köpenhamn,
4,000	»	»	»	»	Helsingfors,
4,000	»	»	»	»	Paris,
1,200	»	»	»	»	Rom,
2,400	»	»	»	»	Oslo,
2,000	»	»	»	»	Madrid,
3,000	»	»	»	»	London,
2,000	»	»	»	»	Konstantinopel,
4,000	»	»	»	»	Berlin,
3,000	»	»	»	»	Washington,
1,600	»	»	generalkonsuln	i	Hamburg,

varjämte 5,000 kronor för enahanda ändamål avses för statens fastighet i Leningrad.

Anm. 2. Ortstillägg för beskickningschef, som icke åtnjuter fri bostad, samt för generalkonsuln i Shanghai avser även kostnaden för kanslilokal.

dels medgivit Eders Kungl. Maj:t att göra omflyttningar av befattningar i lönegraderna B 30, B 26 och B 21 mellan de i staten för ortstillägg angivna platser, då så må befinnas påkallat i sammanhang med befordringar eller då eljest synnerliga skäl tala därför, ävensom i samband härmed inom ramen för de i sagda stat angivna ortstilläggsbelopp göra de jämkningar i de fastställda ortstillägg, som må betingas av dylik omflyttning,

dels ock sänkt det ordinarie förslagsanslaget beskickningar och konsulat, nu 1,625,800 kronor, med 11,800 kronor till 1,614,000 kronor.

4:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 3 av det vid propositionen nr 50 fogade statsrådsprotokollet) att till arvoden och ortstillägg åt viss extra personal i utrikesrepresentationen för budgetåret 1928—1929 anvisa ett extra förslagsanslag av 211,500 kronor.

I anslutning till riksdagens under punkt 3:o) gjorda uttalande synes förevärande anslag böra beräknas på följande sätt:

Arvoden.

Extra personal med fast placering:

4 sändebud	kronor	57,600
2 generalkonsuler	»	28,800
3 kanslister	»	13,050

Extra personal utan fast placering:

3 förste legationssekreterare	»	24,372
---	---	--------

Ortstillägg.

Personal med fast placering:

Estland, Lettland, Lithauen.

Riga:

Sändebud.....	kronor	12,000
---------------	--------	--------

Polen.

Warschau:

Sändebud.....	»	17,400
---------------	---	--------

Kanslist.....	»	1,900
---------------	---	-------

Tjeckoslovakien.

Prag:

Sändebud.....	»	9,000
---------------	---	-------

Rumänien, Grekland.

Bukarest:

Sändebud.....	»	13,800
---------------	---	--------

Brittiska Indien.

Calcutta:

Generalkonsul.....	»	19,400
--------------------	---	--------

Kanslist.....	»	4,500
---------------	---	-------

Nederländska Indien.

Batavia:

Generalkonsul.....	»	19,400
--------------------	---	--------

Kanslist.....	»	4,500
---------------	---	-------

Personal utan fast placering:

3 förste legationssekreterare.....	»	14,000
------------------------------------	---	--------

Anm. Ortstilläggen för ovannämnda sändebud och generalkonsuler avse även kostnaderna för kanslilokal.

Extra anslaget till arvoden och ortstillägg åt viss extra personal i utrikesrepresentationen synes i överensstämmelse med ovan intagna beräkning efter vidtagen avrundning böra upptagas med 239,700 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen, i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förslag och med bifall till den inom riksdagen väckta motionen (II: 431), till *arvoden och ortstillägg åt viss extra personal i utrikesrepresentationen* för budgetåret 1928—1929 anvisat ett extra förslagsanslag av 239,700 kronor.

5:o) Riksdagen får anmäla, att riksdagen i enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 4 av det vid propositionen nr 50 fogade statsrådsprotokollet), i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *extra ortstillägg åt ordinarie och extra personal i utrikesrepresentationen* för budgetåret 1928—1929 anvisat ett extra anslag av 315,000 kronor.

6:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 5 av det vid propositionen nr 50 fogade statsrådsprotokollet) att sänka ordinarie anslaget skrivbiträden vid beskickningar och konsulat, nu 390,000 kronor, med 10,000 kronor till 380,000 kronor.

Under hänvisning till vad riksdagen under punkterna 3 och 4 här ovan anfört beträffande beskickningen i Bukarest, får riksdagen anmäla, att riksdagen sänkt ordinarie anslaget skrivbiträden vid beskickningar och konsulat, nu 390,000 kronor, med 5,000 kronor till 385,000 kronor.

7:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 6 av det vid propositionen nr 50 fogade statsrådsprotokollet) har riksdagen sänkt ordinarie anslaget kontorskostnadsersättningar åt lönade konsulter, nu 100,000 kronor, med 2,000 kronor till 98,000 kronor.

8:o) I enlighet med Eders Kungl. Mtj:ts förslag (punkt 7 av det vid propositionen nr 50 fogade statsrådsprotokollet) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, till *personliga gottgörelser för mistade konsulatavgifter* för budgetåret 1928—1929 anvisat ett extra anslag av 5,000 kronor.

9:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 8 av det vid propositionen nr 50 fogade statsrådsprotokollet) att till förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till attachéer för budgetåret 1928—1929 anvisa ett extra anslag av 34,000 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till attachéer* för budgetåret 1928—1929 anvisat ett extra anslag av 34,000 kronor.

10:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 9 av det vid propositionen nr 50 fogade statsrådsprotokollet) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till handelsattachéer* för budgetåret 1928—1929 beviljat ett extra anslag av 50,000 kronor.

11:o) Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag under punkt 10 av det vid propositionen nr 50 fogade statsrådsprotokollet, får anmäla, att riksdagen, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, till *avlönande av en socialattaché* för budgetåret 1928—1929 anvisat ett extra reservationsanslag av 15,000 kronor.

12:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 11 av det vid propositionen nr 50 fogade statsrådsprotokollet) har riksdagen höjt ordinarie anslaget extra biträden och vaktbetjante vid beskickningar och konsulat, nu 90,000 kronor, med 5,000 kronor till 95,000 kronor.

C. Internationella byråer m. m.

13:o) Uti den till riksdagen den 4 januari 1928 avlåtna propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov för budgetåret 1928—1929 har Eders Kungl. Maj:t i avseende å tredje huvudtiteln föreslagit riksdagen (punkt 3 av det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden nämnda dag) att

dels, för gäldande av Sveriges andel i kostnaderna under år 1928 för Nationernas förbund, för budgetåret 1928—1929 ställa till förfogande det belopp av 35,397:87 guldfrancs, motsvarande kronor 25,486:47, som enligt förbunds församlingens beslut skall av förbundets byggnadsfond till Sverige återbetalas,

dels ock för samma ändamål anvisa ett extra förslagsanslag av 295,500 kronor.

I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen

dels för gäldande av *Sveriges andel i kostnaderna under år 1928 för Nationernas förbund*, för budgetåret 1928—1929 ställt till förfogande det belopp av 35,397:87 guldfrancs, motsvarande kronor 25,486:47, som enligt förbunds församlingens beslut skall av förbundets byggnadsfond till Sverige återbetalas,

dels ock för samma ändamål anvisat ett extra förslagsanslag av 295,500 kronor.

14:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 4) att till bestridande av kostnaderna för Sveriges representanters deltagande i Nationernas förbunds delegeradeförsamling för budgetåret 1928—1929 bevilja ett extra anslag av 40,000 kronor.

För ifrågavarande ändamål är å extra stat för budgetåret 1927—1928 uppfört ett anslag å 40,000 kronor.

Ehuru av ifrågavarande anslag, därav under år 1926 utgått omkring 36,800 kronor, under år 1927 tagits i anspråk endast omkring 29,500 kronor, har departementschefen dock — när genom omständigheter, som nu ej kunde förutses, exempelvis en utsträckning av tiden för delegeradeförsamlingens möte, en stegring av kostnaderna lätteligen kunde inträffa — ansett, att någon minskning av anslaget icke borde ifrågasättas.

Riksdagen vill erinra därom, att minskningen av utgifterna för ifrågavarande ändamål står i samband med en av Eders Kungl. Maj:t vidtagen nedsättning i antalet svenska delegerade. Under förutsättning att en i stort sett motsvarande nedsättning också framdeles äger rum, anser riksdagen att — även om tiden för delegeradeförsamlingens möte utsträcker — ett till 35,000 kronor nedsatt anslag bör vara tillfyllest.

I enlighet härmed har riksdagen till bestridande av kostnaderna för *Sveriges representanters deltagande i Nationernas förbunds delegeradeförsamling* för budgetåret 1928—1929 beviljat ett extra anslag av 35,000 kronor.

15:o) Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag under punkt 5, får anmäla, att riksdagen till bestridande av kostnaderna för *Sveriges deltagande i internationella konferenser* för budgetåret 1928—1929 beviljat ett extra anslag av 30,000 kronor.

16:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 6) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till bestridande av Sveriges andel i kostnaderna för den *internationella skiljedomstolens byrå i Haag* för budgetåret 1928—1929 anvisat ett extra förslagsanslag av 4,200 kronor.

17:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 7) att såsom bidrag till bestridande av kostnaderna för Interparlamentariska Unionens byrå och generalsekretariat för budgetåret 1928—1929 bevilja ett extra anslag av 2,500 kronor.

Bidragen från olika länder till Interparlamentariska Unionens byrå och generalsekretariat hava reglerats genom en vid interparlamentariska konferensen i Wien år 1922 träffad överenskommelse. Enligt denna skulle bidraget bestämmas med hänsyn till respektive länders folkmängd och skulle i länder med en befolkning av 5—10 miljoner invånare utgöra 3,000 schweiziska francs. Genom beslut vid interparlamentariska konferensen i Bern och Genève år 1924 har därjämte en vädjan gjorts, att de sålunda bestämda bidragen måtte förhöjas med 50 procent. Bidraget från svenska sidan skulle efter nämnda grunder uppgå till 4,500 schweiziska francs, motsvarande i svenskt mynt enligt parikurs 3,240 kronor.

I anslutning till vad som vunnit tillämpning i vissa andra länder, synes det riksdagen lämpligt, att, då bidraget till Interparlamentariska Unionen icke bestämts genom någon överenskommelse staterna emellan, detsamma utgår av de medel, som av riksdagen anvisas till bestridande av kostnaderna för riksdagens interparlamentariska grupp, vid vilket förhållande särskilt anslag till Interparlamentariska Unionens byrå och generalsekretariat icke vidare erfordras. I anledning härav synes en ökning böra ske av anslaget till gruppen. Riksdagen återkommer härtill under närmast följande punkt. Vid nu angivna förhållande saknar riksdagen anledning att ingå på frågan om storleken av det belopp, som bör ställas till förfogande för Interparlamentariska Unionens byrå och generalsekretariat. För framtiden torde nämligen detta belopp böra bestämmas av interparlamentariska gruppen.

På grund av vad sålunda anförts, får riksdagen anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning icke av riksdagen bifallits.

18:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 8) att såsom bidrag till bestridande av kostnaderna för riksdagens interparlamentariska grupp för budgetåret 1928—1929 bevilja ett extra anslag av 15,000 kronor.

I en inom riksdagen väckt motion (nr I: 57) har påyrkats anslaget höjning till 18,900 kronor.

Med hänsyn till vad riksdagen under närmast föregående punkt anført, synes ifrågavarande anslag böra utgå med förhöjt belopp och anser riksdagen, att anslaget bör bestämmas till 18,000 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förslag och förevarande motion (I: 57) såsom bidrag till bestridande av kostnaderna för *riksdagens interparlamentariska grupp*, för budgetåret 1928—1929 beviljat ett extra anslag av 18,000 kronor.

19:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 9) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *internationella fredsbyrån i Genève* för budgetåret 1928—1929 anvisat ett extra anslag av 1,000 kronor.

20:o) Riksdagen får anmäla, att riksdagen, med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 10), i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *Svenska föreningen för Nationernas förbund* för budgetåret 1928—1929 anvisat ett extra anslag av 1,500 kronor.

21:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 11) att till stipendier åt studerande vid universiteten för studier av Nationernas förbunds verksamhet för budgetåret 1928—1929 anvisa ett extra anslag av 1,000 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag har icke givit anledning till annan erinran från riksdagens sida, än att anslaget synes böra, i likhet med flertalet andra liknande anslag på riksstaten, betecknas såsom reservationsanslag.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen till *stipendier åt studerande vid universiteten för studier av Nationernas förbunds verksamhet* för budgetåret 1928—1929 anvisat ett extra reservationsanslag av 1,000 kronor.

22:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 12) har riksdagen såsom bidrag till kostnaderna för *Institutets för mellanfolklig rätt sammanträde i Stockholm år 1928* för budgetåret 1928—1929 beviljat ett extra anslag av 10,000 kronor.

D. Diverse.

23:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen att i riksstaten för 1928—1929 uppföra det ordinarie förslagsanslaget rese- och flyttningersättning, inspektioner, tillfälliga uppdrag med oförändrat belopp av 200,000 kronor.

I skrivelse nr 225 har 1927 års riksdag med anledning av vissa utav riksdagens revisorer framställda anmärkningar rörande utgifterna å tredje huvudtitelns anslag till resor och flyttningar anhållit, att Eders Kungl. Maj:t måtte låta verkställa undersökning om på vad sätt kostnaderna för förflyttning av personal vid utrikesrepresentationen må kunna nedbringas. Detta spörsmål har varit föremål för undersökning av de under punkt 2 omförmälda sakkunniga, vilka i ett den 19 nästlidne december i ämnet avgivet särskilt utlåtande som sin

mening framhållit, att i varje fall någon sänkning av anslaget genom vidtagande av vissa av revisorerna ifrågasatta åtgärder icke syntes kunna ske ävensom att åtskilliga olägenheter ofta måste uppstå, därest dessa åtgärder vidtoges.

Departementschefen har anslutit sig till de sakkunnigas mening.

I likhet med de sakkunniga och departementschefen finner riksdagen den i ärendet verkställda utredningen giva vid handen, att för närvarande någon minskning av medelsbehovet under det nuvarande ordinarie förslagsanslaget till rese- och flyttningssersättning, inspektioner och tillfälliga uppdrag icke kan äga rum. Riksdagen, som måste finna det beklagligt, att några åtgärder av betydelse i berörda syfte icke nu kunnat vidtagas, har ansett sig böra uttala sin förväntan, att Eders Kungl. Maj:ts tillser, att utgifterna begränsas i möjligaste mån. För att även riksdagen skall bliva i tillfälle att något närmare följa utvecklingen av de framtida kostnaderna för ifrågavarande ändamål, har riksdagen emellertid ansett, att det nuvarande ordinarie anslaget, som är beräknat för såväl resekostnader som flyttningssersättning, bör uppdelas i två ordinarie anslag av förslagsanslags natur, det ena avsett för rese- och traktementspenningar åt befattningshavare inom utrikesrepresentationen och det andra avsett för samtliga i samband med sådana befattningshavares flyttning uppkommande kostnader. Motsvarande anslagsuppdelning har redan genomförts å fjärde huvudtiteln. Enligt riksdagens mening bör för budgetåret 1928—1929 under vart och ett av nämnda två nya anslag anvisas ett belopp av 100,000 kronor.

I anledning av vad sålunda anförts, får riksdagen anmäla, att riksdagen *dels* ur riksstaten uteslutit ordinarie förslagsanslaget till rese- och flyttningssersättning, inspektioner, tillfälliga uppdrag;

dels i riksstaten för budgetåret 1928—1929 uppfört ett nytt ordinarie förslagsanslag till rese- och traktementspenningar å 100,000 kronor;

dels ock i riksstaten för budgetåret 1928—1929 uppfört ett nytt ordinarie förslagsanslag till flyttningssersättning å 100,000 kronor.

24:o) Beträffande ordinarie förslagsanslaget till tryckningskostnader kommer riksdagen att framdeles meddela sitt beslut.

25:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 13) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande budgetåret ägt rum, till *upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige* för budgetåret 1928—1929 beviljat ett extra anslag av 125,000 kronor.

26:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 14) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, till bestridande av kostnader för *förhyrning av fastighet för beskickningen i Moskva m. m.* för budgetåret 1928—1929 anvisat ett extra förslagsanslag av 45,000 kronor.

E. Övriga ordinarie anslag.

27:o) Beträffande övriga ordinarie anslag, som i riksstaten för innevarande budgetår äro uppförda under tredje huvudtiteln, har någon ändring icke ifrågasatts.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen beslutat att i riksstaten för budgetåret 1928—1929 uppföra samtliga de ordinarie anslag under tredje huvudtiteln, vilka icke här ovan blivit särskilt omförmälda, med oförändrade belopp.

Stockholm den 5 maj 1928.

Med undersåtlig vördnad.